

Pestprotocol

Pestprotocol van ZML de Ark

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordigers van de school en de ouders/verzorgers waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaat aanpakken. ZML de Ark wil voor alle kinderen die de school bezoeken een veilige school zijn. Dit betekent dat de school expliciet stelling neemt tegen pestgedrag en concrete maatregelen voorstelt bij voorkomend pestgedrag.

Definitie van plagen en pesten

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychische schade toe te brengen. Het is een groepsproces waarbij pesters, gepeste, omstanders of meelopers, volwassen beroepskracht (leraar, sportleraar) en ouders betrokken kunnen zijn. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Anderen kijken tegen het sterkere kind op.

Plagen is niet hetzelfde als pesten. Bij plagen is er sprake van incidenten en het gebeurt vaak spontaan en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast; de ene keer plaagt de één, de andere keer de ander. Het gebeurt zonder kwade bedoelingen en is daarom vaak leuk en plezierig onder de kinderen. (bron www.nji.nl /Pesten-Probleemschets-Definitie)

Voor situaties waarin digitaal pesten aan de orde is maken wij gebruik van informatie op onderstaande site en van het protocol Social-Media:

<https://www.stoppestennu.nl> /online-pesten-online-gevaren-jongeren-0

Rollen bij pestgedrag (bron: <https://www.stoppestennu.nl> /rollen-bij-pesten)

Als je in je hoofd een situatie neemt waarin iemand wordt gepest, welke personen zijn er dan allemaal bij betrokken? Is dat alleen de pester en het slachtoffer? We spreken in dit geval over de rollen die mensen hebben als het gaat om pesten.

De pester.

Deze persoon heeft de hoofdrol in zijn eigen "toneelstuk". Maar zoals het ook in een echt toneelstuk gaat, staat er niet 1 persoon op het podium. De pester heeft anderen nodig om zijn rol goed te spelen. Deze rollen worden niet altijd bewust gekozen, daarom is het, om inzicht te krijgen in het proces rondom pesten, goed om te weten welke rollen er nog meer zijn. Wij bekijken bij situaties van pesten alle rollen en kiezen vooral ook vanuit ons pedagogisch handelen voor een groepsbenadering; dit betekent dat wanneer er een situatie in de groep is die om aandacht vraagt, gericht op pestgedrag, de leerkracht de groep aanspreekt en bevraagd op wat zij ervan vinden dat er gebeurt wat er gebeurt; verantwoordelijkheid geven vanuit de regels en afspraken die we met elkaar hebben. Dit sluit aan bij onze visie op onderwijs en gedrag. Iedere situatie waarin een dilemma zit is een groepsaanpak de eerste stap.

De assistent

Een pester is niets zonder zijn assistent, er moet altijd wel iemand in de buurt zijn waar hij op kan vertrouwen en die hem aanmoedigt in zijn gedrag.

De meeloper

De meeloper heeft niet in de gaten dat hij een belangrijke facilitator is in het pestproces.

Onbewust keurt hij het gedrag van de pester en zijn assistent goed, door bijvoorbeeld te zwijgen of te lachen als er iets gebeurt. Deze meeloper zal zelf geen zichtbaar pestgedrag vertonen, maar verhoogt door zijn gedrag wel de status van de pester.

De buitenstaander

Het spreekwoord 'Wie zwijgt stemt toe' is op deze rol van toepassing. Dit is de grootste groep. Deze mensen weten dat er gepest wordt, maar ze doen niets. Ze lachen niet als er iets gebeurt, maar ze zullen er ook niets van zeggen. Juist door niets te doen, tolereren ze het gedrag van de pester en zijn assistent.

Het slachtoffer

Iedereen is anders. En het slachtoffer is degene die stelselmatig wordt gepest. Voorbeelden die aanleiding kunnen zijn; Misschien heb je rood haar? Ben je klein van stuk? Of heb je een andere hobby dan de meeste kinderen uit je klas? Als je systematisch, dus dat het vaker gebeurt, gepest wordt, dan sta je in de rol van slachtoffer.

De verdediger

Affectie is voor deze persoon belangrijker dan status, hij wil de relatie met mensen goed houden. Deze persoon zal niet direct iets doen, maar kan als de pesters uit de buurt zijn een grote steun zijn voor het slachtoffer, door bijvoorbeeld te zeggen dat hij het niet zo moet aantrekken.

Signalen voor een pestsituatie

Het is belangrijk dat elke medewerker in de organisatie alert is voor signalen die pestslachtoffers uitsturen. Onderstaande lijst helpt ons en haar omgeving om ze in kaart te brengen.

Signalen op school:

- Mag niet meedoen bij spelletjes of wordt als laatste gekozen;
- Schoolprestaties gaan achteruit;
- Vermijd de speelplaats of blijft dicht bij de leerkracht tijdens de pauzes;; • Ziet er ongelukkig, gestrest, depressief uit;
- Klaagt over buikpijn, hoofdpijn;
- Heeft misschien niet één goede vriend;
- Bezittingen worden afgenomen/ verstoofd;
- Wordt uitgelachen, onvriendelijk benaderd.

Signalen thuis:

- Komt thuis met kapotte fiets, kleding of spullen;
- Heeft blauwe plekken, schrammen en dergelijke;
- Neemt nooit klasgenootjes mee;
- Is bang om naar school te gaan;
- Kiest een onlogische route van en naar school (vermijden van de kortste route); • Slaapt onrustig en heeft nare dromen;
- Vraagt en/of steelt geld van familie;
- Wordt niet uitgenodigd op feestjes van klasgenoten;
- Overspannen/gestrest op zondagavond of aan het einde van een vakantie.

Uitgangspunten bij ons pestprotocol

Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat een probleem op onze school zowel voor de leerkrachten als de ouders/verzorgers, de kinderen, de gepeste kinderen, de pesters en de 'zwijgende' groep kinderen

De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.

Leerkrachten en assistenten moeten tijdig inzien en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en assistenten duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen, weer optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit.

Leerlingen, leerkrachten, directie en ouders zorgen in samenwerking met elkaar voor de bewaking van een goed pedagogisch klimaat waarbij de nadruk gelegd wordt op 'goed gedaan' en het geven van complimentjes. De gesprekken die een leerkracht heeft met leerling/gepeste/pester, wordt gedeeld met het ondersteuningsteam (ib, ortho)

Consequenties worden per kind bekeken. Het is duidelijk wat wel en wat niet kan. We maken geen onderscheid.

Wanneer er gesignaleerd wordt dat er sprake is van pesten ondernemen we de volgende stappen:

1. Het pestgedrag wordt gesignaleerd en wordt gemeld bij de groepsleerkracht;
2. De leerkracht hoort het verhaal aan en gaat informatie inwinnen bij de pester, de gepeste en andere betrokkenen;
3. Als er geen sprake blijkt te zijn van pestgedrag, handelt de leerkracht deze gebeurtenis verder af.
4. Is er wel sprake van pestgedrag, dan worden de problemen met de betrokkenen besproken. Er worden afspraken gemaakt om het probleem op te lossen. Hiervan wordt een kort verslag gemaakt, ondertekend door alle betrokkenen en opgeborgen in de afzonderlijke dossiers. Het kan zijn dat het gesprek na schooltijd plaatsvindt met alle betrokken leerlingen. De directie en de teamleden worden mondeling op de hoogte gebracht. De ouders van de leerlingen waar het om gaat worden benaderd door de leerkracht en de afspraken worden toegelicht.
5. Er wordt **ALTIJD** afgesproken dat, bij herhaling, ouders ook ingelicht zullen worden.
6. Binnen 1 of 2 weken vindt een evaluatiegesprek plaats onder begeleiding van de leerkracht. Het kan zijn dat dit na schooltijd plaatsvindt. Hierin wordt besproken of de gemaakte afspraken nagekomen worden. Als alles naar wens verloopt wordt het probleem afgesloten. Hiervan wordt een kort verslag gemaakt, ondertekend door alle betrokkenen en opgeborgen in de afzonderlijke dossiers.
7. Als blijkt dat er geen wezenlijke verbeteringen zijn en er een herhaling van zetten is, gaat de leerkracht uitgebreider investeren. Een lang of kort handelingsplan voor de pester en gepeste met evaluatiemomenten is de volgende stap. Dit wordt besproken met het ondersteuningsteam.
8. Het pestgedrag/ de situatie wordt besproken met alle ouders van de betrokkenen en specifiek met de ouders van de pester. De directie en de teamleden worden ook op de hoogte gebracht door de leerkracht/ CvB.
9. Als ouders datgene wat in gang wordt gezet niet ondersteunen en/of er geen verandering optreedt in het gedrag van de pester, kan het zijn dat we genoodzaakt zijn om de eerste stappen van het protocol Schorsing en Verwijdering uit te voeren (zie protocol SGS Schorsing en Verwijdering)

Consequenties bij pestgedrag:

Wanneer blijkt dat alle stappen zoals beschreven niet het gewenste effect behalen/
het pesten niet stopt, treedt het Protocol Schorsing en Verwijdering in werking.

Sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem

In elke groep wordt in oktober en maart een groepsplan gedrag opgesteld op basis van de uitkomsten van de signaleringslijst (en de leerling-vragenlijsten).

Positief leer- en werk klimaat / omgangsregels

Voor een positief leer-en werkklimaat verwijzen we naar het Pedagogisch Klimaat. Hierin staan de omgangsregels en afspraken waar vanuit we hier op de Ark met elkaar om gaan.

Metten van de sociale veiligheid

Voor het meten van de sociale veiligheid en het welbevinden van de leerling maken wij gebruik van het programma LVS CITO SEO ZML. Tweejaarlijks (in de maand oktober en in de maand maart) wordt er door iedere groepsleerkracht een signaleringslijst ingevuld. Op basis van de uitkomsten stelt de leerkracht een groepsplan gedrag op. In de groepen Vogeltuinen en VSO D2/A worden ook de leerlingvragenlijsten afgenomen. De uitkomsten hiervan worden gebruikt bij het opstellen van het groepsplan. Ook is er een WMK voor leerlingen en ouders 2 keer per jaar.

Contactpersonen en instanties (intern / extern)

Op de Ark wordt er samengewerkt. Het ondersteuningsteam, bestaande uit de directeur, intern begeleider, orthopedagoog en schoolmaatschappelijk werker, is intensief betrokken bij alle leerlingen. Wanneer er sprake is of lijkt te zijn, van pesten komen zij op verzoek van de leerkracht samen om de situatie te bespreken en eventuele externen in te schakelen.

Rol van ouders/verzorgers

In elke situatie vinden wij het van groot belang dat we samenwerken met de ouders/verzorgers van onze leerlingen. We werken constructief voortdurend aan een goede samenwerkingsrelatie met alle ouders/verzorgers.

Aanpak van ruzies en pestgedrag in drie stappen

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit komen volgens de 'stopmethode'.

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. De leerkracht maakt vervolgens een afspraak met de leerlingen om er diezelfde dag op terug te komen, het liefst gelijk.

STAP 2:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen (stopmethode) en (nieuwe) afspraken te maken. Ook de emoties van de leerlingen worden besproken.

Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

STAP 3:

Bij herhaaldelijke ruzie / pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest / ruzie maakt. De fasen van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Stopmethode (Posicom)

1. Als je wilt dat een ander stopt met “iets” wat jij niet wilt, dan zeg je “stop”! De ander moet dan direct stoppen! STOP = STOP
2. Als het betreffende kind niet stopt en dus “door een stop heen gaat”, volgen de kinderen onderstaande procedure:
3. De benadeelde meldt zich bij de leerkracht met een klacht.
4. De leerkracht laat het kind, dat door de stop heen ging, bij zich komen.
5. De leerkracht bespreekt het met de leerlingen en er worden afspraken gemaakt.